

JUGOSLOVENSKI FOREX

Z A P I S N I K

sa XV redovne godišnje skupštine Jugoslovenskog Forexa, održane
11. maja 1990. godine u Miločeru.

Skupštini su prisustvovali članovi Jugoslovenskog Forexa
predsednik ACI-a, gospodin Willy Kestens, generalni sekretar Udru-
ženja banaka Jugoslavije Dr Milovan Milutinović, Vice guverner Na-
rodne banke Jugoslavije Mr Branko Dragaš, te gosti iz: Austrije,
Italije, Francuske, Luksemburga, SR Nemačke, Švajcarske, Engleske,
Madjarske i SSSR-a.

Predsednik Jugoslovenskog Forexa Miloš Mirković, otvorio
je XV redovnu godišnju Skupštinu i predložio sledeći

D N E V N I R E D:

- ✓ 1. Izbor Radnog predsedništva
- ✓ 2. Izbor zapisničara i overača zapisnika
- ✓ 3. Izbor Kandidacione komisije za izbor Predsednika i članove Predsedništva Jugoslovenskog Forexa
- ✓ 4. Pozdravna reč predstavnika grada domaćina
- ✓ 5. Izlaganje guvernera Narodne banke Jugoslavije Dušana Vlatkovića
6. Izveštaj sekretara Jugoslovenskog Forexa
7. Izveštaj blagajnika Jugoslovenskog Forexa } *oradi*
8. Usvajanje Izveštaja sekretara i blagajnika Jugoslovenskog Forexa
9. Izbor novih članova Jugoslovenskog Forexa i brisanje iz članstva
10. Izveštaj Kandidacione komisije
11. Usvajanje Izveštaja Kandidacione komisije
12. R a z n o.

Prva tačka dnevnog reda

U radno Predsedništvo izabrani su:

1. Kristina Dolenc
2. Slobodanka Vrhovac
3. Miloš Mirković
4. Branko Dragaš
5. Vojo Radunović

Druga tačka dnevnog reda

Za zapisničara je izabrana Vrhovac Slobodanka, a za overača zapisnika Hrvoje Delač i Slavica Konstantinović.

Treća tačka dnevnog reda

Za članove Kandidacione komisije izabrani su:

1. Mirko Vraneš
2. Vojislav Radunović
3. Slavojka Petrović

Četvrta tačka dnevnog reda

Ispred grada domaćina učesnike Skupštine pozdravio je i poželio im prijatan boravak u Miločeru predsednik Skupštine opštine Budva, upoznavši ih sa kratkom istorijom Budve, njenim privrednim razvojem, današnjim statusom u Jugoslovenskom turizmu, posebno se osvrnivši na Sveti Stefan kao jedan izuzenu istorijsku i kulturnu baštinu poznatu širom sveta.

Peta tačka dnevnog reda

Vice guverner Narodne banke Jugoslavije Mr Branko Dragaš podneo je sledeće izlaganje.

PRIVREDNA KRETANJA U JUGOSLAVIJI U 1990. U
USLOVIMA SPROVODJENJA PRIVREDNE REFORME

Poštovani prijatelji i članovi Jugoslovenskog Forex-a ova Godišnja skupština jugoslovenskog Forexa održava se u uslovima velikih društvenih i ekonomskih promena. Jugoslavija je počela da primenjuje svoju najsveobuhvatniju reformu kako društvenog tako i ekonomskog sistema. U okviru sprovođenja ovih reformi, Jugoslavija je počela da primenjuje i potpuni stabilizacioni program koji treba da dovede do zaustavljanja rasta cena i prelaska ekonomije iz hiperinflacije na poslovanja u normalnim uslovima.

Osnovne pretpostavke tog programa su:

1. Razvoj neophodnih institucionalnih uslova za sprovođenje makroekonomskih politika, što znači:

- transformacija društvene svojine i sve moguće oblike svojine uključujući i privatizaciju kao koristan instrument da se dostignu zacrtani ciljevi;

- transformacija bankarskog i privrednog sektora preko rehabilitacije i prestrukturiranja u normalno profitno-orijentisane ekonomske subjekte;

- reforma javnog sektora sa većim uvažavanjem troškovno-dohodovnih principa.

2. Primena stabilizacione makroekonomske politike sa sledećim osnovnim karakteristikama:

- identifikovanje deficita u okviru javnog sektora, bankarskog i privrednog sektora i njihovo finansiranje iz realnih izvora;

- sprovođenje restriktivne monetarne politike da bi se obezbedili uslovi za konvertibilnost nacionalne valute;

- nastavak procesa liberalizacije uvoza (oko 90% ukupnog uvoza je već potpuno slobodno) i uvođenje potpuno nove zaštitne politike;

- slobodno formiranje kamatnih stopa u okviru bankarskog sektora.

3. Primena čvrstog antiinflacionog programa kao prve etape stabilizacionog programa koji sadrži sledeće osnovne mere:

- uvođenje konvertibilnosti dinara kao osnovne pretpostavke za uspeh tržišno-orijentisanog Programa pre svega u suzbijanju hiperinflacije;

- uvođenje monetarne reforme i denominacije dinara praćeno napuštanjem indeksacije kamatnih stopa i plata;

- u šestomesečnom periodu uvođenje stabilnog kursa konvertibilnog dinara prema nemačkoj marci, pri čemu dinar fluktuirao prema ostalim valutama onoliko koliko fluktuirala nemačka marka prema istim. Prema dosadašnjim rezultatima politika ovako stabilnog kursa dinara nastaviće se i u drugom polugodju ove godine;

- slobodan pristup devizama za pravna fizička lica zavisno od njihove dinarske likvidnosti;

- kontrolisane cene i infrastrukture u prvom polugodju i slobodno formiranje za sve ostale cene;

- kontrolisana javna potrošnja i finansiranje budžeta isključivo iz prihoda, a bez mogućnosti uzimanja kredita od Narodne banke Jugoslavije i

- zadržavanje i kontrolisanje ličnih primanja na nivou koji je bio dostignut u novembru 1989.godine.

Primena navedenih sveobuhvatnih mera vrlo brzo je počelo da daje vidljive rezultate. Inflacija je oborena sa nivoa od 64% u toku decembra 1989. godine na -0,2% u aprilu ove godine, tako da se ostvarenje planiranog porasta cena u celoj 1990. od 13% čini sasvim realnim.

Fiksiranje deviznog kursa dovelo je do enormnog visokog rasta deviznih rezervi. Krajem aprila one iznose 8,3 mlrd USD, što predstavlja povećanje od 2,2 mlrd u odnosu na 1989. godinu. Ovaj porast izazvan je brzim prilivom "odbeglog kapitala" koji su jugoslovenski izvoznici držali u inostranstvu, slomom sivog deviznog tržišta bukvalno u roku od jednog dana po uvođenju Programa, kao i avansnim finansiranjem izvoza.

Rast rezervi izuzetno je otežao sprovođenje mera monetarne politike. Narodna banka Jugoslavije je dosledno provela restriktivne mere, neutrališući efekte deviznih transakcija kroz ograničavanje plasmana banaka, oštro smanjenje primarne emisije, posebno selektivnih kredita i povećanje obavezne rezerve banaka. Dinarski plasmani banaka krajem marta smanjeni su za 8%, a selektivni krediti Narodne banke Jugoslavije za 25% u odnosu na kraj 1989.godinu.

Monetarni agregati beleže visok rast u prvom tromesečju ove godine - novčana masa za 46%, i gotov novac čak za 61%. Ovakav porast agregata je uobičajen za period dezinflacije, kada dolazi do povratka poverenja u domaći novac i naglog pada brzine njegovog opticanja.

Izdvajanja za potrebe budžeta su redukovana za oko 10% realno u odnosu na prvi kvartal prošle godine, dok su izdvajanja za paradržavne institucije (zajednička potrošnja) probile granice zabeleživši realni rast od preko 12%. Neophodno je što pre korigovati stope izdvajanja za zajedničku potrošnju, jer pri restriktivnoj monetarnoj politici velika fiskalna izdvajanja imaju neposredan negativan uticaj na rast privredne aktivnosti.

Dobri rezultati u obaranju cena "plaćeni" su visokim padom industrijske proizvodnje za oko 7% u prva tri meseca ove godine. Zato je u narednim mesecima potrebno pronadji optimalnu kombinaciju mera ekonomske politike, pre svega, monetarne i fiskalne, kako bi se zaustavio pad proizvodnje a ujedno sačuvalo ostvareno na području cena i inflacije.

U domenu ekonomskih odnosa sa inostranstvom kretanja su povoljna. Pored pomenutog rasta rezervi došlo je do daljeg smanjenja prvenstveno, kratkoročnog duga. Robna razmena beleži snažan uzlet sa porastom od 26% do kraja aprila, a na konvertibilnom području čak 32%. Postignuti sporazumi sa MMF-om i Svetskom bankom o korišćenju Stand-by i SAL II kreditatrebalo bi da predstavljaju uvod u znatno veće korišćenje stranih sredstava i prestanak permanentnog odliva iz zemlje.

Pozitivna kretanja u oblasti spoljnih sektora koje pre svega interesuje učesnike ovog skupa, bila su moguća pod dejstvom:

1. Visoke liberalizacije uvoza, kako sa gledišta roba koje se uvoze tako i sa gledišta širenja subjekata koji se mogu baviti spoljnotrgovinskim poslom;
2. Liberalizacije pristupa deviznom tržištu svim učesnicima u spoljnotrgovinskoj razmeni kao i slobodnom kupovinom i predajom deviza kako pravnih tako i fizičkih lica;
3. Konvertibilnosti dinara (preduzimamo mere da se ta konvertibilnost i medjunarodno ozvaniči čime bi se Jugoslavija svrstala u države po članu VIII Statuta Fonda umesto dosadašnjeg statusa po članu XIV).

Ne treba zaboraviti ni povećanje broja banaka koje su dobile ovlašćenje da rade sa inostranstvom čime će se konkurencija na domaćem tržištu za obavljanje ovih poslova znatno povećati. Pored toga stvoreni su uslovi za uvodjenje novih oblika deviznih transakcija na domaćem deviznom tržištu. Osnovni zadatak ove profesionalne organizacije će biti da na osnovu svetskih iskustava razvija rad deviznog tržišta u Jugoslaviji i to kako sa stanovišta medjusobnih operacija, gde se pre svega misli na razne oblike terminskih transakcija, tako i na profesionalan rad naših banaka na inostranim tržištima.

Zahvaljujem se na vašoj pažnji.

Šesta tačka dnevnog reda

Sekretar Jugoslovenskog Forex-a drugarica Kristina Dolenc podnela je sledeći izveštaj o radu Jugoslovenskog Forex-a izmedju dve Skupštine:

Unošenjem Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama u prošloj godini i YU Forex organizacija je u jugoslovenskom prostoru dobila značajniju ulogu, pre svega u smislu odgajanja novih dilerskih kadrova i uvodjenja novoformiranih banaka u poslove deviznog tržišta. Za razliku od proteklih 10 godina kada se kruz učesnika na domaćem deviznom tržištu, kao i na stranim tržištima nije širio jer je broj ovlašćenih banaka za izvršavanje poslova deviznog tržišta sa inostranstvom bio ograničen na 11.

U budućnosti otvaraju se perspektive i mogućnosti za afirmaciju većeg broja banaka, a samim tim i za razvijanje poslova deviznog tržišta^u Jugoslavije nastranim tržištima.

U 1990. godini su dobile saglasnost za rad i ovlašćenja za izvršavanje svih vrsta poslova sa inostranstvom sledeće banke:

Privredna banka d.d. Sarajevo
Banjalučka banka d.d. Banja Luka
Varaždinska banka d.d. Varaždin
Vukovarska banka d.d. Vukovar
Slavonska banka d.d. Osijek
Splitska banka d.d. Split
Dalmatinska banka d.d. Zadar
Istarska kreditna banka d.d. Pula
Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Privredna banka d.d. Zagreb
Dubrovačka banka d.d. Dubrovnik
Riječka banka d.d. Rijeka
Stopanska banka d.d. Skopje
LB - Kreditna banka d.d. Maribor
Ljubljanska banka d.d. Ljubljana
A.bank d.d. Ljubljana
Kreditna i hipotekarna banka d.d. Ljubljana
Beogradksa banka d.d. Beograd
Jugobanka d.d. Beograd
Jugoslovenska investiciona i komercijalna banka d.d. Beograd
Kreditna banka d.d. Beograd
Vojvodjanska banka d.d. Novi Sad
Privredna banka d.d. Beograd

Iako bankarski sistem u Jugoslaviji, verovatno, još nije u potpunosti definisan, očekuje se nove promene već u ovoj godini, ipak je pred YU Forex-om postavljen zadatak da u narednim godinama obezbedi odgovarajuću kvalifikaciju kadrova koji bi bili sposobni da razvijaju poslove deviznog tržišta sa konvertibilnim dinarom u Jugoslaviji i da se uključuju na strana tržišta.

Aktivnost YU Forex-a izmedju zadnje godišnje skupštine koja je održana septembra meseca prošle godine do današnjeg dana, bila je pre svega u prilagodjavanju novim ekonomskim odnosima u državi i na usavršavanju postojećih znanja na tom području, i to:

1. 9.11. i 10.11.1989.godine u Frankfurtu u organizaciji YU Forex-a i LHB Internationale Handelsbank Frankfurt, održan je dvodnevni seminar za dilere kako bi se bliže upoznali sa stranim tržištima i najrazličitijim mogućnostima prilagodjavanja novčanih tržišta postojećim ekonomskim odnosima. Uspehu samog seminara su nam mnogo pomogle kolege iz jugoslovensko-nemačke banke - LHB banke, Deutsche bank in natwest Frankfurt.

U ime jugoslovenskog YU Forex organizacije se i ovom prilikom još jednom zahvaljujem za učešće svima koji su svojim aktivnim učestvovanjem omogućili usavršavanje pravnih dilerskih kadrova u jugoslovenskim bankama.

2. Drugi seminar je bio namenjen dilerima - juniorima i organizovanju u promenjenim ekonomskim uslovima i novom bankarskom sistemu u Jugoslaviji od 26-28.03.1990.godine. Seminar je bio izveden pomoću predstavnika NBJ, Udruženja banaka Jugoslavije i nekoliko iskusnih dilera iz Vojvodjanske banke Novi Sad, Beogradske banke Beograd, Privredne banke Zagreb, Jugobanke Beograd i Ljubljanske banke Ljubljana.

Sadržaj seminara je bio namenjen početnicima na deviznom tržištu i kadrovima iz novoformiranih banaka koji se uključuju u poslove deviznog tržišta, Odziv banaka je bio dobar. Učestvovalo je 44 učesnika, a sami rezultati nam kazuju da bi u ovoj godini bilo potrebno organizovati poseban seminar radi uspešnijeg poslovanja na deviznom tržištu sa istim ljudima u toku septembra meseca 1990.godine.

Kao što je već rečeno, pred YU Forex organizacijom u bliskoj budućnosti postavlja se značajan zadatak obrazovanja i stvaranja odgovarajućih kadrova za oživljavanje i razvoj domaćeg tržišta, kao i za uključivanje banaka i konvertibilnog dinara na strana devizna tržišta. Pored aktivne uloge jugoslovenskog Forex-a na domaćem tlu,

članovi Predsedništva YU Forex-a su imali kontakte sa drugim nacionalnim Forex klubovima, European Forex i A.C.I da bi uz pomoć njihovih iskustava YU Forex što pre dostigao željene ciljeve.

Predsedništvo YU Forex-a je svesno da do određene granice može u okviru svojih raspoloživih mogućnosti da se pobrine za izvršavanje pred nama postavljenih zadataka, pošto je afirmacija banaka i deviznog tržišta u Jugoslaviji zavisna, takodje i od drugih činilaca, kao što su devizno i finansijsko zakonodavstvo i angažovanje samih banaka i NBJ.

Sedma tačka dnevnog reda

IZVEŠTAJ BLAGAJNIKA

Ukupno stanje sredstava uključujući troškove organizacije XIV redovne godišnje Skupštine Jugoslovenskog Forex-a je sledeće:

Prihodi

1. Ostatak sredstava iz prethodne 1989. godine.....	Din. 173.158,60
2. Ostatak sredstava planiranih za organizaciju seminara za mlade dilere u Arandjelovcu.....	Din. 33.000,00
	<hr/>
UKUPNO	Din. 206.158,60

Rashodi

1. Seminara za mlade dilere u Arandjelovcu	Din. 8.480,00
2. Učešće predstavnika Jugoslovenskog Forex-a na nacionalnim Skupštinama i Kongresima	Din. 59.417,10
	<hr/>
UKUPNO	Din. 67.897,10

Rekapitulacija:

Prihodi	Din. 206.158,60
Rashodi	Din. 67.897,10
	<hr/>
Razlika	Din. 138.261,50

I na kraju moramo da konstatujemo da će projektovani troškovi za slanje našeg delegata na Svetski kongres ACI-a i troškovi ove Skupštine skoro sasvim sigurno svesti ovu razliku na neki minimalan iznos, te molimo ovu Skupštinu da to usvoji.

S tim u vezi je molba Predsedništva da ova Skupština izglasa ovlašćenje novom Predsedništvu Forex-a da u što skorijem roku sačini akt o načinu finansiranja YU Forex-a u budućem periodu, s mogućnošću za što izvesnije planiranje prihoda i rashoda. Ovaj akt bio bi dostavljen svakom delegatu Skupštine.

Osma tačka dnevnog reda

Izveštaji sekretara i blagajnika Jugoslovenskog Forex-a usvojeni su bez primedbi.

Deveta tačka dnevnog reda

U vezi ove tačke dnevnog reda dogovoreno je da banke dostave sekretarijatu Jugoslovenskog Forex-a svoje izmene i dopune članstvu 15 dana od održavanja ove Skupštine.

Deseta tačka dnevnog reda

Predsednik kandidacione komisije podneo je sledeći izveštaj:

Za predsednika Jugoslovenskog Forex-a izabran Miloš Mirković.

Za članove Predsedništva Jugoslovenskog Forex-a izabrani su:

1. Kristina Dolenc, Ljubljanska banka d.d.
2. Dražen Kurpis, Riječka banka d.d.
3. Hrvoje Delač, Zagrebačka banka d.d.
4. Fikreta Popović, PB.Sarajevo.d.d.
5. Vladimir Linčevski, Beogradska banka d.d.
6. Dragan Pavlović, Jugobanka d.d.
7. Zoran Pošarac, Vojvodjanska banka d.d.
8. Zoran Jovanović, Narodna banka Jugoslavije
9. Ivanka Tasić, Udruženje banaka Jugoslavije

Za zamenika članova Predsedništva izabrani su sledeći:

1. Duško Krnajski, Predstavništvo Ljubljanske banke dd.
2. Milojko Tankosić, Riječka banka d.d.
3. Miljenko Cajhen, Zagrebačka banka d.d.
4. Hajim Moreno, Privredna banka Sarajevo d.d.
5. Radojko Petrović, Beogradska banka d.d.
6. Ljiljana Lasić, Jugobanka d.d.
7. Momir Vujić, Vojvodjanska banka d.d.
8. Predrag Milivojević, Narodna banka Jugoslavije
9. Slobodanka Vrhovac, Udruženje banaka Jugoslavije

Jedanaesta tačka dnevnog reda

Predlog kandidacione komisije usvojen je jednoglasno od delegata Skupštine.

Dvanaesta tačka dnevnog reda

Pod ovom tačkom dnevnog reda nije bilo predloga niti primedbi.

Zapisnik sastavila

Slobodanka Vrhovac

Overači zapisnika

Hrvoje Delač

Slavica Konstantinović